2012. május 4. (péntek) A ballagás napja.

Benedicite! … Dominus!

Kedves Lányok és Fiúk! És Kedves Mindenki Más, aki itt most jelen van, és az is, aki esetleg bármilyen okból nincs, vagy nem lehet itt, ám gondolataiban velünk tart és emlékező, vagy támogató szeretetének üzeneteit közvetíti felénk. Most, amikor is végzős diákjaink elballagó közösségét, a 12. A, B és C osztályok népét köszöntjük és búcsúztatjuk, és amikor ők maguk elbúcsúznak az itt eltöltött négy, vagy nyolc évüktől. Persze – reményeink szerint – nem az örök elválás gesztusával, hanem azzal, az élet természetes rendjébe simuló jelentéssel, amikor valaki eljut egy határra, amit azért lép át, hogy új léthelyzetbe kerülhessen és hivatottsága szerint tovább haladhasson a személyes és persze a közösségi kibontakozás útján.

Hát ezért vagyunk itt. Hogy ünnepélyesen megadjuk a tiszteletet ezeknek az éveknek (= ezeknek a végül is közös éveknek), amelyek 100 fiatalember, egészen pontosan 57 hölgy és 43 legény számára egy meghatározóan fontos életszakaszban sok szempontból determináló hatásokkal és következményekkel járó változásokat hoztak. Néha viharos, sok esetben robbanásszerű átrendeződések közepette, ám sokféleképpen és kiegyensúlyozottan szerves és „építkezős" átalakulások és kibontakozások mentén haladva is: nevelődve és „növekedve korban és bölcsességben Isten és emberek előtt". Mennyi mindenre emlékezhetnénk, ha számvetést készítenénk ezekről az évekről, részleteiben és összegezve ezeknek az éveknek rengeteg eseményéről, jelenségeiről, folyamatairól, tapasztalatairól és tanulságairól, meg- és átéltségeiről, fordulatairól, örömeiről és bánatairól, diadalairól és kudarcairól. Bizonyos, hogy sorolhatnánk napestig és nem jutnánk a végére. Nem is vágnék itt most bele egy ezzel kapcsolatos felelőtlen és felületes elősorolásba, hiszen minél több dologról ejtenék szót, annál több minden „maradna ki" az egészből, miközben magam szégyenben maradnék.

Vannak viszont olyan általános tapasztalataink, benyomásaink és „érzületeink", amelyeket - ha úgy tetszik – „szüreményként" , konklúziókként, akár tételezésekként is megfogalmazhatunk. Bizony nemigen térnek ezek el a nagy és általános – esetleg évezredek során felhalmozódott - emberi tapasztalatok üzeneteitől. Az úgy nevezett „örök értékektől" és végső igazságoktól, az igazán nagy és merész gondolatoktól, amelyeknek perspektívája nem más, mint a végtelen, amelyik – megközelítési módtól függően lehet félelmetes, vagy éppen felemelő, ígéretes és reménykeltő.

Akárhogy is nézzük, ami megtörtént az megtörtént a hivatkozott időszakban. Mondhatnánk úgy is, hogy történelemmé vált. Személyek szerint magántörténelemmé,

személyes sorssá, a sorsok összekapcsolódása, egymásra hatásuk, vagy fonódásuk szerint pedig – legalábbis lokális szinten – köztörténelemmé. Iskolai szinten egyrészt, akár az intézménytörténet részévé, másrészt az évfolyam osztályközösségei valamiféle közös ügyeinek folyamatában (például a szalagavató bálra készülve és azt megvalósítva)pedig már lokális társadalomtörténeti jelenséggé-tényezővé.

Közben egyfolytában zajlott - néha még a dübörgését is hallani lehetett – a serdülés, kamaszodás, növekedés, érlelődés, kibontakozás; bizony centiméterekben és kilogrammokban is kifejezhetően, testi méretarányokban (pl. vállszélességben, mell-, derék, és csípőbőségben meghatározva), de óriási módon és szintén mérhetően tételes adat-, ismeret- és információmennyiségben, probléma-felismerő, -kezelő és –megoldóképességben, az ismeretszerzési eljárások elsajátításában (beleértve akár még a tanulást is), az együttműködési képességek és gyakorlatok megismerésében és kipróbálásában , erkölcsi, akarati és remélhetőleg lelki és szellemi képességek és teljesítmények fejlesztésében és mindezen létezés-elemek és összetevők állandó képződésében és egyre komplexebbé válásában. Persze mindezen történések óriási egyéni szórtságban, a veleszületett adottságok-képességek, meg az egyedi családi, szociális és kulturális körülmények és lehetőségek szerinti eltérések közepette zajlottak-zajlanak, de mindenképpen elvezettek valahová. Azon helyzethez, ahová mostanra ki-ki eljutott.: tudatosan keményen dolgozva és következetesen felvállalva az élet kihívásait, sőt terheit is, avagy kissé nemtörődöm módon ide ténferegve, vagy éppen tévedve, netán sodródva.

Mindenesetre a mostani helyzet és állapot mindenki számára viszonyítási pont. Kívülről szemlélve örömmel állapíthatjuk meg, hogy jó nézni ás látni titeket fiatalnak, üdének, jó kiállásúnak, jobbára okosnak és lényegében érettnek (= bár ezt még adminisztratíve is meg kell állapítanunk), de mindenképpen olyannak, akik készek arra, hogy szembenézzenek és ha kell birokra jeljenek a Jövővel. És most, a Jövővel való szembenézéssel kapcsolatban kérem fogadjatok el tőlem néhány tanácsot, esetleg ajánlást, amit hitem szerint, de egy elidősödött pedagógus tapasztalatával szeretnék átadni-idézni: Olyan ponton álltok, amit Simone Weil így ír le kissé parafrazeálva: „komolyan lehet, hogy Isten szereti a teremtés ama képét, amit csak arról a pontról lehet látni, ahol Ti vagytok!” És innen szemlélve kell tovább haladnotok.

Hogy hogyan és merre? – kérdezhetitek. Azt mondanám, hogy figyeljétek és próbáljátok felismerni Isten – a Teremtő és Gondviselő – személyesen rátok vonatkozó szándékait, hogy mit akar veletek, mit álmodik rólatok és hová küld. Idézném Frederick Buechnert: „Isten életünk hétköznapi történéseit egyfajta ábécéként, építőkövekként használja, s ha erre odafigyelünk, akkor talán összeáll a kép és megérthetjük őt.” Lehet, hogy ez a

megközelítés kissé prédikációs jellegűnek hangzik? Hát persze!, sőt hadd emeljem a tétet! Ismét idéznék (ezúttal Robert Colestól): „A vallás számunkra nem mankóul, hanem ihletésül szolgál! Hiszen az Istennel való kapcsolat nemhogy leszűkítené, hanem éppenséggel kitágítja az ember életét." És máshol: „…az ember azért él, hogy bebizonyítsa : hisz és bízik a Teremtésben, a Megváltásban és a Gondviselésben és a Történelem Urának ígéreteiben" Vagyis arról szól a történet, hogy, ha elromlottnak érezzük is sokszor a világot és szeretnénk jóra változását látni, akkor ajánlom Mahatma Gandhi maximáját: „Mi magunk testesítsük meg a változást, amelyet el szeretnénk érni!"

És, ha ez sikerül – és miért ne sikerülne Isten elfogadott kegyelmeivel megtámogatva – akkor elérhetitek előbb a kibontakozást-kiteljesedést, aztán a „pálya végigfutásával a beteljesedést", vagyis magát a Teljességet, hiszen (és itt idézem Chestertont): „nem marad más számunkra, mint az eredeti isteni terv egy-egy darabkája és a Szabadság: a Szabadság, hogy eldöntsük: erre az Istenre, vagy éppen az Ő ellenében tesszük-e meg tétjeinket!"

Még két gondolatot szeretnék elővezetni a Jövőt, a Ti és a Mi jövőnket egyaránt érintő fontosságuk okán. Az egyik: Isten az Időben és a Térben tevékenykedve teremtette meg a világot. A Genezis is határozottan folyamatként írja le ezt a munkát. A 6+1 nap (vagy időszak) mentén haladva, „ahogy este lett meg reggel, az x-edik nap" = lépésről-lépésre. És szakaszonként ellenőrizte önmagát: „…és látta, hogy ez jó" és így haladt tovább. És ez az egyik legnagyobb tanítás számunkra is. Az idővel való gazdálkodás szent mivoltára utal: az a dolgunk, hogy próbáljuk követni, vegyük mintául A Nagy Alkotó tevékenységét. Annál inkább, mivel az ember megalkotása után megkapta feladatul, hogy legyen a világ felelőse. Óriási feladat és felelősség ez!

A másik azzal a térrel kapcsolatos, ahová születtünk. A hazáról van szó. A hazaszeretet nem azt jelenti, hogy azt mondjuk = ez a létező világok legjobbika, hanem a haza iránti szeretetünk abban fejeződik ki, hogy meg vagyunk győződve arról, hogy rengeteg dologban meg kell változnunk azért, hogy meg tudjuk változtatni ezt a ránk eső, nekünk osztott világot. Hogy esélyt támasszunk magunknak arra, hogy a szükséges változtatásokat meg tudjuk valósítani a dolgaink rendbetétele érdekében, hogy helyzetbe tudjuk hozni ezt a kis országot azzal, hogy helyzetbe hozzuk magunkat = tisztességes felkészüléssel, munkával, becsületes egymáshoz való viszonyulással, kezet nyújtva egymásnak, egymás szemébe nézve.

Nagyjából erről szól ez az egész és kiemelten erről szól ez a mai nap, mostani együttlétünk. Ezért hadd ismételjem Chestertonnal szólva: „Hölgyeim és Uraim! Tegyék meg

tétjeiket!” És még hozzátenném: Ne feledjenek el bizakodni a Nagy Krupié kegyelmében! Jó szelet Jó utat a Nagy Utazáshoz! Isten veletek és tartsatok meg jó emlékezetetekben! Amen!

Párdányi Miklós